

GADUS SETTEFISK AS
v/ Kenneth Brandal Borgundvågvegen 237
6750 STADLANDET

Saksbehandler, innvalgstelefon
Monica Ekli, +47 73199219

Rødberg - oversendelse av tillatelse etter forurensningsloven - 150 tonn - settefisk av torsk - Gadus Group AS - Indre Fosen kommune

Statsforvalteren i Trøndelag har gitt tillatelse etter forurensningsloven til Gadus Group AS / Gadus Settefisk AS. Tillatelsen gjelder produksjon av settefisk av torsk ved lokaliteten Rødberg i Indre Fosen kommune. Tillatelsen med tilhørende vilkår er vedlagt.

Statsforvalteren i Trøndelag viser til søknad oversendt fra Trøndelag fylkeskommune 05.11.2020 og 18.12.2020. Søknaden fra Gadus Settefisk AS (nå Gadus Group AS) gjelder endringer av produksjonen ved det landbaserte akvakulturanlegget på Rødberg i Indre Fosen kommune.

Anlegget har tidligere blitt benyttet til produksjon av rognkjeks og berggylt, men Gadus Settefisk AS søker nå om å endre produksjonen til settefisk av torsk. Bedriften søker om en fortsatt produksjon av 150 tonn per år. Samtidig søkes det om noen endringer av utslippspunktene for avløpsledningene, sammenlignet med tidligere søknad på lokaliteten. Utslippspunktene i den nye søknaden samsvarer med eksisterende utslippspunkt for prosessavløpene.

Informasjon om tillatelsen

Statsforvalteren i Trøndelag gir tillatelse etter forurensningsloven til Gadus Group AS, til en årlig biomasseproduksjon av 150 tonn settefisk av torsk i det landbaserte anlegget på Rødberg i Indre Fosen kommune. Tillatelsen med tilhørende vilkår er vedlagt. Tillatelsen er gitt med hjemmel i forurensningsloven § 11, jf. § 16.

Statsforvalteren har ved avgjørelsen av om tillatelse skal gis, og ved fastsettingen av vilkårene, lagt vekt på de forurensningsmessige ulempene ved tiltaket, sammenholdt med de fordelene og ulempene som tiltaket ellers vil medføre. Ved fastsettingen av vilkårene har Statsforvalteren videre lagt til grunn hva som kan oppnås med beste tilgjengelige teknikker.

Tillatelsen gjelder fra det tidspunktet Trøndelag fylkeskommune har gitt endelig tillatelse etter akvakulturloven.

Hvis det ut fra oppfølgende resipientundersøkelser kan se ut til at lokaliteten blir overbelastet, plikter bedriften å gjøre tiltak for å minske belastningen på området.

Statsforvalterens rolle

Statsforvalteren kan, etter søknad, gi tillatelse til virksomhet som kan medføre forurensning, med hjemmel i forurensningsloven § 11. Søknad om utslippstillatelse skal vurderes etter vannforskriften §§ 4 og 12 og rettsprinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12.

Statsforvalteren skal i tillegg gi en uttalelse til søknaden med tanke på hensynet til verneområder, biologisk mangfold, vilt, lakse- og innlandsfisk, i henhold til akvakulturloven §§ 15 og 16.

Saksframstilling

MOWI AS (tidl. Marine Harvest Norway AS) har siden 2013 hatt tillatelse til å produsere stamfisk og settefisk av rensefisk (rognkjeks og berggyllt) på det landbaserte anlegget på Rødberg i Indre Fosen kommune. Rammen for tillatelsen har vært en årlig produksjon av 150 tonn biomasse per år, med et årlig fôrforbruk på 180 tonn.

Da tillatelsen til Marine Harvest Norway AS (nå MOWI AS) ble gitt i 2013, var det startet opp en prosess for å etablere marint vern i sjøområdene ved Rødberget. På søknadstidspunktet var det midlertidige retningslinjer som ga føringer for hvilke aktiviteter som kunne foregå innenfor det foreslåtte verneområdet.

Rødberget marine verneområde ble vernet 17.06.2016. Verneforskriften for dette området gir noen rammer for hva som er tillatt i verneområdet, og hvilke påvirkningsfaktorer som kan aksepteres. Forvaltningsplan for verneområdet ble vedtatt 26.08.2020.

Akvakulturanlegget på land på Rødberg er nå kjøpt opp av Gadus Settefisk AS, som søker om å endre art fra rognkjeks og berggyllt til torsk. Det er søkt om å videreføre rammen for produksjon i anlegget, som er på 150 tonn per år, og med et fôrforbruk på 180 tonn.

Tillatelsen til MOWI AS etter forurensningsloven ble påklaget til Miljødirektoratet, og det har nå kommet en avgjørelse i klagesaken. Ifølge brevet fra Miljødirektoratet, datert 16.12.2020, vil en endring av art i anlegget, til torsk, gjøre det nødvendig med en ny tillatelse etter forurensningsloven. I tillegg har Miljødirektoratet gitt noen føringer for innhold i vilkårene i tillatelsen, samt forslag til oppfølgende miljøundersøkelser av effektene fra anlegget.

Kommunal behandling og offentlig ettersyn

Indre Fosen kommune har uttalt seg om søknaden i brev av 15.12.2020. Kommunen kan ikke se at endring av art fra rognkjeks og berggyllt til torsk har noen negative konsekvenser, så lenge produksjonen begrenser seg til dagens utslippstillatelse pålydende 150 tonn biomasse og 180 tonn fôrforbruk.

Ifølge samme brev, er ikke Indre Fosen kommune kjent med at det har kommet noen merknader til kunngjøringen av saken.

Ut fra kommuneplanens arealdel for området, ser det ut til at anlegget på land ligger i et område som er regulert for industri.

Tiltakets miljøpåvirkning

Generell miljøpåvirkning fra akvakulturanlegg

Produksjonen i et settefiskanlegg vil kunne påvirke miljøet gjennom utslipp til vann, lukt, støy og at

det blir generert farlig avfall. Lagring av kjemikalier og farlig avfall kan medføre fare for akutte utslipp. En utslippstillatelse til settefiskproduksjon vil i hovedsak regulere utslipp av organisk stoff, næringsstoff (nitrogen og fosfor), kjemikaliebruk, avfallshåndtering og støy. Isolert sett er slike utslipp uønskede for omgivelsene/nabolag og for resipientene.

I alle tillatelser er det en forutsetning at resipientens bæreevne ikke skal overskrides, og det blir samtidig satt krav til miljøtilstanden for resipienten. Lokalitetens bæreevne oppfattes gjerne som lokalitetens kapasitet til å motta og omsette organisk stoff og næringsstoffer. Størst betydning for denne bæreevnen har topografi, spredningsstrømmen som sprer partiklene fra anleggets utslippspunkt, og bunnstrømmen som bringer oksygen til nedbrytningsprosessene og dypet.

Dersom strømforholdene og eventuelt topografiske forhold gjør at organiske avfallsstoffer akkumuleres på bunnen, kan dette, dersom tilførselen er tilstrekkelig høy, medføre at nedbrytningsprosessen i bunnsedimentene stopper opp. Akkumulasjon av store mengder organiske avfallsstoffer kan medføre blant annet lokal utryddelse og/eller endring av bunndyrfaunaen. Utslipp av næringsstoffer kan også føre til tilgroing i strandsonen eller eutrofiering av resipienten.

Formålet med å sette vilkår i en utslippstillatelse er å mest mulig hindre, minimalisere og forebygge skader og ulemper for miljøet som følge av utslipp fra virksomheter. Utslippet skal ikke på noen vesentlige måter endre naturtilstanden i miljøet i vann eller på land. Ved en jevnlig overvåking av resipienten vil man kunne sikre at vannforekomsten har en god økologisk og kjemisk tilstand.

Miljøpåvirkning fra dette anlegget

Forvaltningsplanen for Rødberget marine verneområde lister opp flere mulige trusler mot verneverdiene, der økt sedimentering er nevnt som en av dem; *«Hvor stor sedimenteringen kan være og hvor stor negativ effekt det har på korallene pr i dag er ukjent, men som føre-var bør slik økning unngås siden kunnskapsgrunnlaget er for dårlig.»*

Anlegget har, ifølge søknaden, en mindre del RAS-teknologi (resirkulering), mens en større del av anlegget er et gjennomstrømningsanlegg, uten intern rensing.

Ifølge årsrapport avløp 2019, har gjennomstrømningsanlegget etablert mekanisk rensing med trommelfilter på avløpet, med en lysåpning på 40 µm. RAS-avdelingen har trommelfilter på 60 µm, men det er en liten vannmengde herfra (ca. 100 l/min).

Slam fra de tre trommelfiltrene pumpes til en slamtank. Tanken har et overløp, som går tilbake til trommelfilter. Slammet føres videre inn i en multidisk skrupresse, der vannet blir presset ut og går til avløp. Slammet tørkes til nærmere 90 % tørrstoffinnhold, og samles opp.

Slam fra ett av trommelfiltrene ble koblet på sommeren 2019. De resterende to trommelfiltrene ble koblet på i desember 2019. Siden desember 2019 har anlegget samlet opp alt slam som filtreres ut av anlegget.

Ifølge bedriften har anlegget per i dag en fungerende rensing av avløpet, som er innenfor gjeldende krav. Kravene har hittil vært at bedriften skal rense bort minst 60 % av organisk stoff og 65 % av suspendert stoff.

Siden Statsforvalteren uansett skal gi en ny tillatelse, har vi valgt å oppgradere tillatelsen, slik at den samsvarer med vilkårene i dagens tillatelser. Blant annet har vi gått over fra å sette vilkår om prosentvis rensing, til å sette grenseverdier for utslippene fra anlegget. I den forbindelse har vi bedt

bedriften om å oppgi utslippstall for totalt organisk karbon (TOC), totalt nitrogen (tot-N) og totalt fosfor (tot-P), som samsvarer med kravene MOWI ASA har hatt om minst 60 % rensing av organisk stoff (BOF), og minst 65 % rensing av SS.

Rådgivende Biologer AS har på e-post 25.02.2021 oversendt oppdaterte tall for utslipp av TOC, tot-N og tot-P fra det omsøkte settefiskanlegget for torsk, basert på en 60 % rensing av organisk stoff (TOC). I tillegg har de beregnet spesifikt utslipp av TOC, tot-N og tot-P, angitt som kg utslipp per tonn produsert fisk.

Topografi og anleggets beliggenhet

I rapport fra risikovurdering av utslippene ved oppdrettslokaliteten Rødberg (rapport 1778 fra Rådgivende Biologer AS), er bunnforholdene utenfor anlegget beskrevet. Fra anlegget ytterst på Rødbergneset, og i sørvestlig retning går bunnen først svært slakt ned til 10 meters dyp, ca. 100 meter fra land. Videre går bunnen slakt ned til 50 meters dyp, ca. 400 meter fra land. Derfra går det svært bratt nedover til 500 meters dyp over en strekning på knappe 250 meter.

Fra Rødbergneset og i sørlig til sørøstlig retning, er det et lite dalsøkk, der dybdene er 50 meter, ca. 210 meter fra land, 100 meters dyp ca. 380 meter fra land og 200 meters dyp ca. 540 meter fra land. Rett øst for dette dalsøkket går det en relativt stor undersjøisk rygg i sørlig retning (Rødbergryggen). Langs toppen av ryggen er det dybder på 200 og 300 meter, hhv. 1,2 og 1,7 km ut fra land.

Utslippspunkt

Ved søknaden i 2013 ble det skissert at avløpet skulle ligge et stykke fra land, på mellom 3 og 10 meters dyp. Ifølge notat 16.3.2016 fra en professor ved Trondheim biologiske stasjon, ble det anbefalt å føre utslippsledningen ut til et dyp under sprangsjiktet - ca. 10 meters dyp, for å sikre god innblanding med utstrømmende fjordvann.

I forbindelse med Miljødirektoratets behandling av klagesaken, har det kommet fram at det er to avløp fra anlegget. Det ene avløpet går via trommelfilter, og føres til sjø rett utenfor fyllingen inne ved land. Det andre avløpet går via trommelfilter og ut til ca. 1,5 – 2 m dyp. De faktiske utslippspunktene ligger dermed på innsiden av det marine verneområdet ved Rødberget, da sjøområdet nærmest anlegget ikke er omfattet av vernet. Ut fra koordinatene ligger det innerste avløpet ca. 87 m innenfor grensen til verneområdet, mens det ytterste utslippspunktet ligger ca. 20 m fra land og ca. 66 meter fra grensen til verneområdet.

Strømmålinger

Strømmålinger i sjø ble gjennomført av Havbruksstjenesten AS (nå Åkerblå AS) i perioden 10.04.13 - 20.05.13. Strømmåleren, av typen Aquadopp profiler 400 kHz, ble plassert på 11 meters dyp, men de dataene som er gjengitt i rapporten representerer 4 m og 9 m dyp. Ut fra kartet i rapporten, ser det ut til at strømmåleren har målt strøm i overkant av 100 meter ut fra anlegget.

Gjennomsnittlig strømhastighet på 4 meters dyp ble beregnet til 14,1 cm/sek, med maksimum strømhastighet på 65,2 cm/sek. Andelen "0-målinger", målinger med verdier mellom 0 cm/sek og 1 cm/sek, ble beregnet til 0,4 %, mens andelen målinger < 3 cm/sek var på 3,7 %. Ifølge rapporten var effektiv strømhastighet moderat, mens gjennomsnittlig vannutskiftingen var svært god.

Gjennomsnittlig strømhastighet på 9 meters dyp ble beregnet til 12,8 cm/sek, med maksimum strømhastighet på 50,3 cm/sek. Andelen "0-målinger", målinger med verdier mellom 0 cm/sek og 1 cm/sek, ble beregnet til 0,4 %, mens andelen målinger < 3 cm/sek utgjorde 4,3 %. Ifølge rapporten

var det svært lav effektiv strømhastighet på stedet, mens gjennomsnittlig vannutskifting var svært god.

Ifølge rapporten er området sterkt strømekspontert, og vannet er i kontinuerlig bevegelse. I de øverste vannlagene er hovedstrømretningen mot vest, mens ved bunnen (på 11 meters dyp) er det to like dominerende hovedstrømretninger – mot vest og mot øst. Konklusjonen i rapporten er at den sterke strømmen vil spre utslipp av organisk materiale over et stort område, og at det aldri vil være noen fare for akkumulering av organisk materiale.

Statsforvalteren vurderer det slik at disse strømmålingene ikke er direkte representative for å vurdere spredningen av partikler og næringssalter fra avløpet, siden man i ettertid har funnet ut at avløpsledningene ligger rett ved land. Samtidig kan strømmålingene være nyttige for å se på det generelle strømbildet i området.

Kunnskap om naturmangfold

Enkelte prioriterte naturtyper og leveområder for enkelte arter er kartlagt i Trøndelag. Det er ikke en heldekkende kartlegging og man mangler kunnskap for noen områder.

Rødberget marine verneområde

Grensen til Rødberget marine verneområde ligger ca. 87 meter ut fra land ved settefiskanlegget. Sjøområdet rett utenfor settefiskanlegget, samt de to havneområdene på hver side av settefiskanlegget, er ikke omfattet av marint vern. Ut over dette, er området omsluttet av det marine verneområdet.

Rødberget marine verneområdet ble vernet 17.06.2016, jf. www.naturbase.no, og er omfattet av forskrift om vern av Rødberget marine verneområde, Rissa (<https://lovdata.no/forskrift/2016-06-17-691>).

Ifølge Naturbase, omfatter verneområdet ca. 16 000 daa, og er en strømrisk hardbunnslokalitet med et stort kaldtvannskorallrev, samt to rike bløtbunnsområder på grunnere vann. Fra Rødbergneset går det en bratt undersjøisk fjellrygg ned til mer enn 500 meters dyp. Denne fortsetter som en mindre bratt rygg ca. 2 km sørover fra Rødberg. Store deler av naturreservatet Grønningsbukta overlapper med Rødberget marine verneområde.

Formålet med Rødberget marine verneområde er å ta vare på et område som inneholder truet, sjelden og sårbar natur, representerer bestemte typer natur og som har særskilt naturvitenskapelig verdi. Det er en målsetting å beholde verneverdiene i området i mest mulig urørt tilstand.

Verneverdiene knyttes til bevaringen av helheten i Rødberget, områdets økologiske funksjon, som med sitt korallrev og bløtbunnsområder gir et relativt rikt og mangfoldig plante- og dyreliv. Dette igjen gjør Rødberget til et svært viktig næringssøksområde for fugl, og leve- og yngleområde for fisk. Vernet gjelder både overflaten, sjøbunnen og vannsøylen.

Rødberget har det største mangfoldet av flora og fauna i Trondheimsfjorden. Totalt er minst 2/3 av de marine artene i fjorden registrert her. Minst 15 av de 17 kjente norske korallartene er påvist i dette området, sammen med en artsrikdom av mollusker, børstemark, krepsdyr, pigghuder og sekkedyr. Den største verneverdien i Rødberget er det store korallrevet som ligger i skråningen utenfor Rødbergneset. I tillegg er det rike bløtbunnsområder i Grønningsbukta og Prestbukta.

Forvaltningsplanen for Rødberget marine verneområde ble vedtatt 26.08.2020 (www.naturbase.no).

Grønningsbukta naturreservat

Nordvest for anlegget ligger Grønningsbukta naturreservat, som ble vernet i 1970. Vernet omfatter både Grønningsbukta og tilliggende fjære og sumpområder, jf. Naturbase.

Formålet med fredningen er å bevare et viktig våtmarksområde i sin naturlige tilstand med tilhørende plante- og dyreliv, særlig av hensyn til et spesielt strandengområde og et rikt og interessant fugleliv.

Grønningsbukta naturreservat er delvis overlappet av Rødberget marine verneområde. Bestemmelsene for området går fram av forskrift om fredning for Grønningsbukta naturreservat, Rissa kommune. Når to verneområder, og dermed også to verneforskrifter overlapper, vil det alltid være de strengeste restriksjonene som gjelder.

Kartlegging av ålegras

Aqua Kompetanse AS har kartlagt ålegras i området rundt anlegget på Rødberg i august 2020 (rapport nr. 224-6-20K). Feltkartleggingen ble utført med slepekamera fra båt i Grønningsbukta og Prestbukta. Det ble ikke funnet ålegrasenger, men det ble observert enkeltstrå som fløt på vannet ulike steder. Aqua Kompetanse AS mener at det er sannsynlig at det er en liten eng med ålegras innenfor en av moloene.

Kartlegging av koraller

Det har også blitt gjennomført en korallutredning ved Rødberg i mai 2020 (rapport nr. 167-5-20Sk, Aqua Kompetanse AS). Havbunnen ble undersøkt langs åtte transekter utenfor anlegget på Rødberg. Resultatene viser funn av seks forskjellige arter koralldyr; dødmannshånd og blomkållkorall (bløtkoraller), sjøtre, sjøbusk og risengrynnkorall (hornkoraller) og *Lophelia pertusa* (steinkorall). Enkelte områder hadde større ansamlinger av koraller. Hornkorallene ble hyppigst observert.

Aqua Kompetanse AS valgte å ikke undersøke transekt 7 under feltarbeidet, da de mente man hadde funnet tilfredsstillende observasjoner for god dokumentasjon av området.

Transekt 1 (3-5 m dyp):

Sedimentet bestod av grov skjellsand og finere sand.

Det ble observert koraller av typen dødmannshånd, på ca. 5,5 meters dyp, blant annet på inntaksledningen for sjøvann til anlegget.

Transekt 2 (12-26 m dyp):

Sedimentet bestod av skjellsand, finere sand, stein og berggrunn.

Det ble observert koraller av typen dødmannshånd på inntaksledningen, på ca. 17 m dyp.

Transekt 3 (20-60 m dyp):

Sedimentet bestod av sand, stein og leire.

Ikke registrert koraller

Transekt 4 (35-90 m dyp):

Sedimentet bestod av noe sandbunn, men stort sett undersøkt langs berggrunn og skråning.

Registrering av koraller av typen hornkoraller ved to posisjoner, på ca. 50 meters dyp.

Også registrert svamp.

Transekt 5 (40-120 m dyp):

Sedimentet bestod av noe sandbunn, men stort sett undersøkt langs berggrunn og skråning. Registrering av kolonier av en rekke hornkoraller – to forskjellige arter, bl.a. flere registreringer på rundt 90 m dyp. Registreringer av svamp.

Transekt 6 (70-130 m dyp):

Sedimentet bestod av noe sandbunn og steinbunn, men stort sett undersøkt langs berggrunn og skråning. Observerte flere kolonier av hornkoraller, bl.a. på ca. 100 m dyp. Det var mulig tre forskjellige arter; sjøtre, risengrynkoral og sjøbusk. Svamper registrert.

Transekt 8 (70-160 m dyp):

Sedimentet bestod av noe sandbunn, men undersøkte stort sett langs berggrunn og skråning. Observerte fem forskjellige arter av koraller – vurdert til å være risengrynkoral, sjøtre, sjøbusk, blomkålkoral og *Lophelia pertusa*. Noe død *Lophelia pertusa* ble funnet ved bunnen. Også registrert svamp.

Fugletaksering

Aqua Kompetanse AS har i juli 2018 kartlagt fugleliv i Grønningsbukta, Prestbukta og Rødberget havneområde. Flere rødlistearter ble funnet.

Torsk i Trondheimsfjorden

Tidligere konsekvensutredninger i fjorden har vist til at det eksisterer en selvrekrutterende torskebestand i Trondheimsfjorden. Hele Trondheimsfjorden skal være oppvekstområde for denne bestanden. Store gyteområder for torsk er registrert innerst i fjorden, men det er også flere gyteområder ut gjennom fjorden, med det ytterste i Stjørnfjorden.

Nasjonal laksefjord

Trondheimsfjorden er en nasjonal laksefjord, og flere nasjonale laksevassdrag har utløp i fjorden.

Statsforvalterens vurdering

Forurensningsloven

Gadus Settefisk AS har ikke søkt om økt produksjon i anlegget, men har søkt om å videreføre produksjonsmengden fra tillatelsen som ble gitt til MOWI ASA i 2014, til produksjon av rensefisk. Samtidig har bedriften søkt om å endre art til torsk.

Grenseverdier for utslipp

For å oppgradere tillatelsen i samsvar med andre tillatelser som blir gitt i dag, har vi gått over fra å sette krav om prosentvise rensegrader, til å sette grenseverdier for utslipp, basert på rensegradene. Dette er lettere å forholde seg til både for Statsforvalteren og for bedriften, spesielt når man skal måle utslippene, og vurdere om tillatelsen overholdes.

Settefiskanlegget har rense- og slambehandlingsanlegg som renser avløpsvannet før utslipp til resipienten. Utslipet blir nå regulert gjennom grenseverdier for utslipp av totalt nitrogen (tot-N), totalt fosfor (tot-P) og total organisk karbon (TOC), basert på de tidligere vilkårene for drift i anlegget, om minst 60 % rensing av organisk stoff (BOF) og minst 65 % rensing av suspendert stoff.

Rådgivende Biologer AS har på e-post 25.02.2021 oversendt oppdaterte tall for utslipp fra det omsøkte settefiskanlegget for torsk, basert på en 60 % rensing av organisk stoff (TOC). I tillegg har de

beregnet spesifikt utslipp av TOC, tot-N og tot-P fra anlegget, angitt som kg per tonn produsert fisk. Det er disse beregnede tallene fra Rådgivende Biologer AS, som er satt inn som grenseverdier i tabell 1 i punkt 3.1 i tillatelsen.

Utslippspunkt

At utslippsledningene ligger nær land og i et grunt område, er i utgangspunktet uheldig, med tanke på å minske den forurensningsmessige belastningen på nærområdet. Grunne avløp gir større potensial for at utslippene kan ha negativ påvirkning på de nærliggende strandområdene. Samtidig vil større avstand til verneområdet og korallforekomstene redusere risikoen for påvirkning på korallene og verneverdiene. Avløpene ligger i dag ca. 66 og 87 meter fra grensen til det marine verneområdet.

Statsforvalteren prioriterer i dette tilfellet hensynet til verneverdiene og korallforekomstene høyst. Det er en relativt begrenset produksjon i anlegget, sammenlignet med settefiskanlegg for laks. I tillegg har bedriften rensing av avløpene. Siden det også skal være relativt gode strømforhold i området, mener vi derfor at det kan være forsvarlig å tillate at utslippene går ut i de grunne områdene på innsiden av verneområdet. Vi har derfor satt som vilkår at avløpene fortsatt skal ligge på de samme posisjonene som i dag, inne ved land, jf. punkt 3.3 i tillatelsen.

Miljøundersøkelser

For å fange opp effektene av utslippene, er det satt vilkår om trendundersøkelser av bunndyr i sedimentene, i området rundt avløpene, på innsiden av verneområdet. I tillegg har vi satt vilkår om undersøkelser av makroalger. Disse undersøkelsene vil til sammen kunne si noe om effekter på naturmangfoldet i området.

Hvis resultatet av prøvene viser betydelig påvirkning nær verneområdet, kommer Statsforvalteren til å vurdere å stille krav om overvåking av korallene i verneområdet.

Hvis bedriften på eget initiativ ønsker å gjennomføre andre undersøkelser enn de som er pålagt i tillatelsen punkt 12, er det svært viktig at man overholder restriksjonene for verneområdene, som er gitt gjennom verneforskriftene. For eksempel er motorferdsel forbudt i Grønningsbukta naturreservat. Mer detaljert informasjon finnes i verneforskriftene og forvaltningsplanen for Rødberget marine verneområde.

Målinger

Bedriften skal til enhver tid kunne dokumentere at rensekravene blir etterlevd, og må derfor gjennomføre målinger og beregninger av utslipp til vann, jf. punkt 11 i tillatelsen.

Vannforekomsten og vannforskriften

Formålet med vannforskriften er å gi rammer for fastsettelse av miljømål som skal sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene. Miljøtilstanden i alle vannforekomster skal ifølge *forskrift om rammer for vannforvaltning* (vannforskriften) beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomsten skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand, jf. § 4.

Anlegget har utslipp til Trondheimsfjorden. Ifølge www.vann-nett.no ligger utslippspunktene i vannforekomsten Rødberget-Bekkjaneset (ID 0320040500-17-C), som er betegnet som beskyttet kyst/fjord. Vannforekomsten er per i dag vurdert til å ha god økologisk tilstand.

Det omsøkte tiltaket er vurdert til ikke å komme innunder unntaksbestemmelsene i vannforskriften § 12. Statsforvalteren vurderer det slik at tiltaket er av en slik art at det er mulig å begrense eventuelt utslipp slik at bestemmelsen i § 4 i vannforskriften kan overholdes, og målene i forvaltningsplanen kan oppnås.

Ut ifra de opplysninger som foreligger, forventer Statsforvalteren at produksjonen på lokaliteten ikke vil føre til forringelse av den økologiske tilstanden i vannforekomsten. Hvis driften får negativ effekt på tilstanden til vannforekomsten, må det gjøres tiltak for å bedre forholdene.

Vurdering opp mot naturmangfoldloven § 8-12

Ifølge naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Nedenfor følger en vurdering av tiltaket og mulige effekter på biologisk mangfold i området.

§ 8 – kunnskapsgrunnlaget

Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

Den generelle kunnskapen om hvordan de ulike naturtypene kan påvirkes av forurensning fra oppdrettsvirksomhet er begrenset. Det pågår i dag noen forskningsprosjekt som kan belyse denne problemstillingen nærmere i løpet av de nærmeste årene. Statsforvalteren forventer at risikoen for uønsket påvirkning av nærliggende naturtyper vil være betydelig mindre på eksponerte lokaliteter, sammenlignet med mer beskyttede sjøområder.

Vi har lite informasjon om effektene dette anlegget har hatt på naturmangfoldet i nærområdet. På grunn av korallforekomstene i området, har det ikke vært tillatt å ta standard grabbprøver for å følge opp utslippene fra anlegget.

Nå viser det seg at utslippspunktene for prosessavløpsvann ikke går ut i verneområdet, men at de to avløpene går ut på grunnere vann ved land, ca. 66 og 87 meter fra grensen til verneområdet. Dette gjør det lite sannsynlig at korallforekomstene innenfor verneområdet blir negativt påvirket av utslipp fra anlegget.

Strømmålinger i området viser relativt god strøm. Samtidig vet vi at både produksjonen og utslippene fra anlegget er små, sammenlignet med kommersielle settefiskanlegg for laks. Det er i tillegg installert renseanlegg på avløpsvannet.

Statsforvalteren konkluderer med at vi har tilstrekkelig kunnskap til å behandle saken.

§ 9 – føre-var-prinsippet

Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet.

Statsforvalteren har vurdert kunnskapsgrunnlaget som tilstrekkelig, og føre-var-prinsippet er ikke tillagt særlig vekt i denne saken.

Samtidig legger vi føre-var-prinsippet noe vekt, når vi setter vilkår om undersøkelser av bunnfauna og makroalger, for å følge opp effektene av utslippene.

§ 10 – økosystemtilnærming og samlet belastning

En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.

Statsforvalteren kan ikke se at å endre art til torsk, vil gi økt belastning på biologisk mangfold i området.

§ 11 – kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver

Det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.

Hvis det fremkommer kunnskap som tilsier at viktig naturmangfold kan forringes av produksjonen ved lokaliteten, må det påregnes at virksomheten kan få vilkår om overvåking og miljøforbedrende tiltak. Kostnadene ved slike tiltak bæres av tiltakshaver.

§ 12 – det skal tas utgangspunkt i miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.

Statsforvalteren understreker at vurderingene ovenfor er gjort med forutsetning av at virksomheten benytter best mulig teknologi og driftsmetoder for å minimalisere utslippene til miljøet.

Vurdering etter naturmangfoldloven § 49

Hvis virksomhet som trenger tillatelse etter annen lov enn naturmangfoldloven, kan virke inn på verneverdiene i et verneområde, skal hensynet til disse verneverdiene tillegges vekt ved avgjørelsen av om tillatelse bør gis, og ved fastsetting av vilkår.

Da det ble gitt tillatelse til produksjon i anlegget i 2013, var ikke Rødberget marine verneområde vernet enda, men verneprosessen var i gang. På dette tidspunktet trodde man også at avløpsledningene fra anlegget gikk inn i det området som i dag er omfattet av det marine vernet. Nå viser det seg at avløpsledningene går ut på grunt vann ved land, et godt stykke innenfor grensen til verneområdet.

Med bakgrunn i dette, og den kunnskapen vi har om området, mener Statsforvalteren at det er lite sannsynlig at korallforekomstene, eller annet viktig naturmangfold innenfor verneområdet blir negativt påvirket av utslippet fra anlegget.

For å være på den sikre siden, og for å følge opp effektene av utslippene fra anlegget, har vi satt vilkår om oppfølgende undersøkelser av bunnsediment og bunnfauna i området mellom avløpene og verneområdet. I tillegg har vi satt vilkår om overvåkingsprogram for makroalger.

Statsforvalterens konklusjon

Statsforvalteren har vurdert anleggets miljøpåvirkning etter forurensningsloven, vannforskriften og naturmangfoldloven. Statsforvalteren har konkludert med at vi kan gi en tillatelse som omsøkt. Det

er likevel bedriften sitt ansvar at lokaliteten ikke blir overbelastet og at vannforekomsten forblir i god tilstand.

Frister

Tabellen nedenfor gir oversikt over frister for gjennomføring av tiltak som tillatelsen krever:

Tiltak	Frist	Henvisning til vilkår
Overholde grenseverdier for utslipp	Ved oppstart	3.1
Lage slamhåndteringsplan	Ved oppstart	9.3
Representative målinger av avløpsvann	Iht. overvåkingsprogram	11.2
Faglig begrunnet vurdering av årlig utslippsmengde	Årlig	11.2
Program for utslippskontroll	Skal holdes oppdatert	11.4
Sende årsrapport til Statsforvalteren	1.3. hvert år	11.5
Utarbeide et program for miljøovervåking av sediment, bløtbunnsfauna og makroalger	15.04.2021	12.2
Utføre miljøovervåking i samsvar med overvåkingsprogram	Senest sommer 2021, deretter hvert 3. år.	12.2
Innsending av rapport fra miljøovervåking til Statsforvalteren	Fortløpende, og senest innen 31.12. i undersøkelsesåret.	12.3
Registrering av data fra overvåking og resipientundersøkelser i databasen Vannmiljø	Fortløpende og senest innen 31.12. i undersøkelsesåret.	12.3

Endring og omgjøring

Denne tillatelsen kan senere endres i medhold av forurensningsloven § 18. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

Erstatningsansvar

At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen, jf. forurensningsloven § 56.

Miljøregelverk og andre lovverk

I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter bedriften å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven, samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. Enkelte av forskriftene er nevnt i tillatelsen.

Tillatelse til utslipp fritar ikke fra plikt til å innhente nødvendige tillatelser etter andre lover eller plikt til å overholde bestemmelser og påbud som gis med hjemmel i slike lover.

Brudd på tillatelsen

Brudd på utslippstillatelsen er straffbart etter forurensningsloven §§ 78 og 79. Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Varsel om gebyr

I henhold til forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften) kap. 39 om gebyrer til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven, skal Statsforvalteren ta gebyr for behandling av tillatelser og kontroll/tilsyn etter forurensningsloven.

Gebyret skal fastsettes på bakgrunn av tidsforbruk med behandling av søknaden. Statsforvalteren vurderer derfor å plassere arbeidet med tillatelsen under gebyrsats 6, jf. forurensningsforskriften § 39-4 (arbeid med tillatelser). Det betyr at bedriften må betale et gebyr på kr. 33 800,- for saksbehandlingen.

Faktura til bedriften vil bli sendt ut av Miljødirektoratet etter at gebyret er fastsatt. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Etter forvaltningsloven § 16 har partene i en sak rett til å uttale seg før vedtak blir gjort. Hvis bedriften har noen merknader til varsløst gebyrsats, ber vi om at disse sendes til Statsforvalteren innen 14 dager etter at dette varselet er mottatt.

Klageadgang

Vedtaket om tillatelse kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om Statsforvalterens vedtak er kommet fram, eller fra vedkommende fikk eller burde skaffet seg kjennskap til vedtaket.

En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes. Klagen skal sendes til Statsforvalteren.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan, etter anmodning eller av eget tiltak, beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Statsforvalteren. Øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken vil Statsforvalteren også kunne gi på forespørsel.

Med hilsen

Marit Lorvik (e.f.)
seksjonsleder
Klima- og miljøavdelingen

Monica Ekli
seniorrådgiver
Klima- og miljøavdelingen

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

- 1 Rødberg - tillatelse etter forurensningsloven - 150 tonn - settefisk av torsk - Gadus Group AS - Indre Fosen kommune

Kopi til:

Mattilsynet, Avd. Innherred og Fosen	Postboks 383	2381	BRUMUNDDAL
Fiskeridirektoratet, Region Midt	Pb. 185 Sentrum	5804	BERGEN
Indre Fosen kommune	Postboks 23	7101	RISSA
FOSEN NATURVERNFORENING	c/o Magnar Østerås Ytre Ringvei 32	7100	RISSA
MOWI ASA	Sandviksbodene 77A/B	5035	BERGEN
Trøndelag fylkeskommune	Fylkets hus, Postboks 2560	7735	STEINKJER